

Til stede > Jens Børsting (byrådsmedlem (S)), Kim Dahlstrøm (By, Kultur og Miljø – Roskilde Kommune), Rikke Kjærsgaard Sørensen (By, Kultur og Miljø - Roskilde Kommune), Pernille Fox (Plan og Udvikling - Roskilde Kommune), Poul Erik Nystrup (Beredskabsstyrelsen, Nukleart Beredskab), Ole Kastbjerg Nielsen (Dansk Dekommissionering), Heidi Sjølin Thomsen (Dansk Dekommissionering), Lene Elmegaard (Dansk Dekommissionering), Per Holtzmann Søndergaard (Dansk Dekommissionering), Bettina Mylin (Danmarks Tekniske Universitet), Kurt Lauridsen (Veddelev Borger og Grundejer Forening), Jan Pedersen (Veddelev Borger og Grundejer Forening), Nanna Høegh Wenzell (Danmarks Naturfredningsforening – Roskilde), Niels Henrik Høge (NOAH Friends of the Earth Denmark), Pim de Jager (Bygningsstyrelsen), Kristoffer Brix Bertelsen (Uddannelses- og Forskningsstyrelsen)

25. marts 2021

Afbud > Marianne Østergård Kiærulff (byrådsmedlem (V)), Karsten Lorentzen (byrådsmedlem (DF)), Jeppe Trolle (byrådsmedlem (RV)), Lone Plovstrup (Plan og Udvikling – Roskilde Kommune), Marie Lundgaard Davidsdottir (Beredskabsstyrelsen, Nukleart Beredskab), David Garf Ulfbeck (Strålebeskyttelse i Sundhedsstyrelsen), Rikke Harlou (Strålebeskyttelse i Sundhedsstyrelsen), Bent Lorenzen (Aarhus Universitet), Helle Midtgaard (GEUS), Piet Jansen (Veddelev Borger og Grundejer Forening), Tarjei Haaland (Greenpeace Danmark), Bodil Waagensen (Borgergruppen for en forsvarlig håndtering af det danske atomaffald), Christian Biel Knudsen (Bygningsstyrelsen)

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**
Uddannelsesudbud og Optag

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 3544 6200

www.ufm.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Kristoffer Brix Bertelsen
Tel. 72 31 88 76
kbbs@ufm.dk

Referat fra møde i Kontaktforum Roskilde den 22. marts 2021

Ref.-nr.
21/12443-2

Mødet var indkaldt med følgende dagsorden:

1. Gennemgang af dagsorden
2. Status på NOL-projektet v/ DD
3. Præsentation af NOL-projektforslag v/ Marie Morsing Jacobsen, CCO
4. Status på idéudvikling af udstillingsfacilitet v/ Lene Elmegaard, DD
5. Evt.

Nanna Høegh Wenzell (Danmarks Naturfredningsforening - Roskilde) orienterede om, at hun er indtrådt i Kontaktforum som afløser for Ole Steen Olsen.

Ad 1. Gennemgang af dagsorden

Dagsordenen blev tiltrådt med tilføjelse af orientering om status på Danmarks nationale program for håndteringen af radioaktivt affald under pkt. 5. Eventuelt.

Ad 2. Status på NOL-projektet v/ DD

Per Holtzmann Søndergaard (PHS) orienterede om, at totalrådgiveren MOE nu har afleveret projektforslaget indeholdende en meget detaljeret beskrivelse af projektets tre bygninger: selve NOL (lagerbygningen), Kold Lade (til malmoplæg, tailings og det NORM-affald, der p.t. er i DD's varetægt), samt en portvagt. Efter

nogle tilretninger forventes projektforslaget at blive endelig godkendt inden for de næste uger.

De nukleare tilsynsmyndigheder har sendt kommentarer til den reviderede sikkerhedsvurdering, de modtog fra DD lige før jul. Nogle kommentarer, der kan have dimensionsgivende betydning, skal nu afklares på en række workshops. Derfor sættes projektet midlertidigt på pause sammen med arbejdet på miljøkonsekvensvurdering og lokalplan, idet de uafklarede forhold også kan have en betydning for beskrivelserne heri.

Der foregår p.t. et tidligt udbud af fire portalkraner til at håndtere affaldscontainerne, da kranerne også kan have indflydelse på NOL-bygningens størrelse og dimensionering, herunder totalhøjden. Kranleverandøren skal derfor deltage i den videre dimensionering af NOL, når projektet genstartes, og detailplanlægningen går i gang.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Ole Kastbjerg Nielsen (OKN) orienterede derefter om, at forsinkelsen i NOL-projektet også vil have konsekvenser i forhold til Roskilde Kommunes påbud til DD om at have flyttet malmoplæg og tailings inden udgangen af 2022. DD vil derfor indsende en ansøgning med anmodning om forlængelse af tidsfristen, således at malm og tailings kan flyttes direkte ind i Kold Lade, når NOL-projektet er færdiggjort, forventeligt i første kvartal 2025. Efter DD's opfattelse vil en sådan udskydelse ikke medføre negative konsekvenser for miljøet på grund af de afværgeforanstaltninger, der blev gennemført i 2019.

Jens Børsting bemærkede, at det var uheldigt med et påbud, der ikke overholdes, og spurgte derefter til muligheden for at udføre Kold Lade og overføre malmoplæg og tailings, før øvrige bygninger står klar.

OKN svarede, at DD også fandt det beklageligt, men at selv om Kold Lade faktisk er planlagt til at stå klar som første bygning inden for sikkerhedshegnet, vil hele området være en trafikeret byggeplads frem til 2025, hvilket gør det vanskeligt samtidig at skulle overflytte malm og tailings. Dertil kommer, at plangrundlaget for bygningen også skal være på plads, hvilket udføres som en del af det samlede projekt.

Kim Dahlstrøm (KD) understregede, at den nævnte ansøgning om forlængelse af tidsfristen for overflytning af malm og tailings vil skulle behandles politisk i Roskilde Kommune.

Ad 3. Præsentation af NOL-projektforslag v/ Marie Morsing Jacobsen, CCO
Marie Morsing Jacobsen (MMJ) viste en præsentation, som kan læses på [dette link](#), hvori hun gennemgik projektet, som det ser ud efter aflevering af projektforslaget. Indledningsvis orienterede hun om to nye standpunkter fra Veddelev-halvøen, der er blevet tilføjet de visualiseringer, som udarbejdes i forbindelse med plangrundlaget. Derefter blev de tre bygningers brutto- og nettoarealer gennemgået, hvilket er stort set uændret siden seneste Kontaktforum-møde. Placeringen af bygningerne sker i sikre koter i forhold til prognoser fra DMI og Kystdirektoratet.

PHS uddybede, at der i NOL er indbygget ca. 20% bufferareal pga. usikkerhed om fremtidige mængder affald. I Kold Lade er der ingen bufferareal, da der ikke tilføres yderligere NORM-affald.

MMJ gennemgik derefter de tre bygningers funktioner, facadeudtryk og –konstruktioner, og viste to korte videoer med en virtuel rundgang i hhv. NOL og Kold Lade.

Nanna Høegh Wenzell stillede fem spørgsmål: Der er ikke tegnet en modtagestation ind – er den ikke planlagt? Kommer terrænregulering med i lokalplanen? Hvad har afgjort højden på Kold Lade? Er der fundet en løsning for andre operatørers NORM-affald? Betyder sikkerhedshegnet rundt om de tre nye bygninger, at der skal være offentlig adgang uden for dette hegn?

PHS svarede til det første spørgsmål, at modtage- og håndteringsfaciliteter ikke er en del af NOL-projektet som sådan og ikke nævnt i Folketingsbeslutning B90. Der skal startes et nyt projekt op, hvor modtage- og håndteringsfaciliteter defineres, men foreløbig er der i lokalplanen indsat et muligt byggefelt. Pernille Fox (PF) tilføjede, at det vil kræve en ny lokalplan at benytte dette byggefelt.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

MMJ besvarede de næste to spørgsmål: Terrænregulering vil fremgå af plangrundlaget og er nødvendig både af hensyn til højvandesikring og adgang til eksisterende bygninger. Højden på Kold Lade er afgjort af både funktionelle hensyn (højden på siloerne til malmen og behovet for naturlig ventilation) og æstetiske hensyn.

OKN besvarede de to sidste spørgsmål: NORM-affald er operatørens ansvar frem til slutdeponering. DD har dermed ansvar for det NORM-affald, der allerede er i DD's varetægt, men skal ikke modtage andre operatørers. Sikkerhedshegnet bygges, så DD dels gør sig uafhængig af fremtidige beslutninger om øvrig hegnsføring på Risø, dels lever op til nuværende sikringskrav. Der ligger altså ikke aktuelt beslutninger om at ændre den nuværende hegnsføring.

KD bad om præcisering i forhold til, at NORM, ud over det der allerede er i DD's varetægt, ikke indgår i NOL-planerne. Kristoffer Brix Bertelsen (KBBS) præciserede, at i B90 omtales NORM udelukkende som noget, der muligvis skal tænkes ind i et kommende slutdepot. Der udestår definition af en affaldsvej for NORM. KD konkluderede, at Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (UFS), DD og Roskilde Kommune havde samme opfattelse af, at DD ikke skal modtage andre operatørers NORM-affald.

4. Status på idéudvikling af udstillingsfacilitet v/ Lene Elmegaard, DD

Lene Elmegaard (ELME) viste en præsentation, som kan læses på [dette link](#). Selv om etableringen af en udstillingsfacilitet først skal ske, når NOL står færdigt, er der allerede nu udarbejdet en projektbeskrivelse, så arealbehov, et muligt byggefelt og et areal udlagt til parkering kan komme med i plangrundlaget for NOL, i lighed med de fremtidige modtage- og håndteringsfaciliteter.

På baggrund af bl.a. kommentarer fra Kontaktforum arbejdes der i projektbeskrivelsen med to modeller for udstillingsfaciliteten: en grundmodel, der primært fokuserer på det radioaktive affald fra vugge til grav, og en udvidet model, der breder sig ud til også at formidle om ioniserende stråling og nuklear forskning.

For at udstillingsfaciliteten kan realiseres, er det en forudsætning, at de nødvendige midler kan rejses (statslige midler og fra eventuelt andre aktører), at der for gæsterne er aftalt en adgangsproces med Bygningsstyrelsen og de andre brugere af Risø, og at effekter, der nu er i Steno Museets varetægt, kan tilbagelånes.

ELME gennemgik desuden målgrupper, estimatet for hhv. besøgstal og arealbehov, og den videre proces for projektbeskrivelsen.

Niels Henrik Hooge kommenterede, at det var interessante planer, som burde have national og ikke bare lokal interesse, ikke mindst den udvidede model. Han opfordrede til at kontakte fonden Oplysning om Atomkraft (OOA), som nedlagde sig selv ved seneste årsskifte, men har brugt nogle af midlerne til et online museum (ooa.dk). OOA kunne tænkes ind i særligt den udvidede model. ELME bemærkede, at den folkelige modstand mod atomkraft både er et godt eksempel på det danske demokrati og et væsentligt element i Danmarks energihistorie.

Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen

Bettina Mylin (BM) bemærkede, at det anslåede arealbehov til den udvidede model lå meget højt. ELME svarede, at det ikke skulle forstås som grundplan/footprint, men at de angivne kvadratmeter kan være i flere plan, fx i den gamle DR3-reaktorhal, hvis denne kan genanvendes som udstillingsfacilitet. BM bad også om at indtænke minimering af antal personbiler på halvøen, fx ved at stille cykler til rådighed for gæsterne. PHS bemærkede i den sammenhæng, at lokalplaner stiller nogle generelle krav om parkeringsarealer, som DD er nødt til at overholde.

Kurt Lauridsen pegede på, at den bygning, der engang husede DR1-reaktoren, er værd at indtænke i planerne - ikke til brug for selve udstillingen, men som noget, der kunne formidles om og måske have lejlighedsvis omvisninger i.

Ad 5. Evt.

Orientering om status på nationalt program:

KBBS berettede, at SIS sammen med UFS og DD er i gang med at lægge sidste hånd på et nationalt program for håndteringen af radioaktivt affald, hvilket er centralt for at overholde EU's affaldsdirektiv (2011/70/EURATOM). På et møde den 26. marts vil gruppen bl.a. endeligt beslutte en kommunikationsplan for offentliggørelse. I første omgang er programmet udarbejdet på engelsk, da EU-Kommissionen er en primær målgruppe, men det er ved at blive oversat til dansk. Offentliggørelsen forventes at ske omkring uge 15-16, og det vil bl.a. blive sendt til det nationale kontaktforum.